

DZIENNIK BYDGOSKI

Do „Dziennika“ dołączamy co tydzień: Tygodnik Sportowy i Dodatek powieściowy. Redakcja otwarta od godziny 8—12 przed południem i od 4—7 po południu. Oddział w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 5. Przedstawicielstwa: w Toruniu, ul. Mostowa 17 — w Grudziądzu, ul. Toruńska 22 w Inowrocławiu, ul. Toruńska 1 w Gdyni, Starowiejska 19.

Przedpłata wynosi w ekspedycji i agenturach 2,95 zł. miesięcznie, 8,85 zł. kwartalnie; przez pocztę w dom 3,34 zł. miesięcznie, 10,01 zł. kwartalnie. Pod opaską: w Polsce 6,95 zł., zagranicę 9,25 zł. miesięcznie. Redakcja i Administracja w Bydgoszczy, ulica Poznańska 12/14. Rękopisów niezamówionych nie zwraca się.

Telefony: Redakcja 3316, 3326, Administracja 3315 — Oddział w Bydgoszczy 1299.

Założyciel Jan Teska.

Telefony Przedstaw.: Toruń 1546, Grudziądz 1294, Gdynia 1460, Inowrocław 420.

numer 175.

BYDGOSZCZ, czwartek dnia 1 sierpnia 1935 r.

Rok XXIX.

Koniec N. P. R.

Twierdziliśmy niejednokrotnie, że narodowy i chrześcijański ruch robotniczy może tylko wtenczas utrzymać się na powierzchni życia politycznego i odegrać w Polsce rolę, jaką odegrać powinien, jeżeli się **zjednoczy**, jeżeli pod swoim sztandarem skupi wszystkie grupy robotnicze, które stoją na gruncie **zadaniach chrześcijańskich i narodowych**. Uświadomieniu naszej tezy, cieszącej się wielką popularnością szczególnie w kręgach kołach robotniczych naszej dzielnicy, przeciwstawiała się przedewszystkiem **Narodowa Partja Robotnicza (NPR)**, w której do ostatniej chwili pierwsze skrzypce grali radykałowie z Kongresówki, przeciwstawiający się energicznie połączeniu Ch. D. i N. P. R. tylko ze względu na to, że Ch. D. żądała wyraźnego podkreślenia w wspólnym programie **zasad chrześcijańskich**.

Omawiając sprawę stworzenia jednolitego chrześcijańskiego i narodowego obozu robotniczego, przepowiadaliśmy, że N. P. R. doczeka się likwidacji, jeżeli postulatów życia nie uwzględni.

Dzisiaj możemy stwierdzić, że **przepowiednia nasza się sprawdza**. Narodowa Partja Robotnicza **rozkłada się** w przypleszonym tempie, tak, że można już mówić o jej końcu.

Przed kilku dniami donosiliśmy, że z N. P. R. wystąpili pp. **Chądzyński, Petrowski i Jankowski**. Trzej wymienieni anowie piastowali kiedyś teki ministerjalne. Należą oni do założycieli Nar. Wiązku Robotniczego (N. Z. R.), który płynął decydująco na radykalizowanie naszego Narodowego Stronnictwa Robotniczego (N. S. R.) w roku 1919-1920 wywołali rozłam w N. S. R., wprowadzając do programu tego stronnictwa **sojalistyczną zasadę walki klasowej**. Wówczas ci panowie z N. P. R. wystąpili, a rok swój uzasadniają w liście otwartym, kolportowanym — rzecz dziwna — krętnie przez agencje półurzędowe, stwierdzeniem, że zarząd główny N. P. R., z którego czele stoją pp. **Popiel, Antkowiak i t. d.**, posługuje się metodami nieetycznymi i doprowadził do rozłamu między N. P. R. i zasłużonym **Zjednoczeniem Zawodowym Polskiem**. Z listu twierdzącego secesjonistów należy wnioskować, że **większość posłów N. P. R. zięła rozbrat z partją** i skłonna jest podporządkować się Zjednoczeniu Zawodowemu Polskiem, które — jak wiadomo — ustosunkowało się do wyborów pozytywnie, t. zn. bierze udział w wyborach.

Organ N. P. R. „Obrona Ludu“ nadrażliła miłą i twierdzi, że ten rozłam wyjdzie partji na zdrowie. Kto jednak zna fundamenty organizacyjne N. P. R., ten może powiedzieć, że N. P. R. się ułamuje. **Cała siła N. P. R. polegała na współpracy z Zjednoczeniem Zawodowym Polskiem**. Płatni sekretarze Z. Z. stworzyli sieć organizacyjną partji i utrzymywali ją żywą propagandą. W N. P. R. w czasie wyborów, oni urabiali w czasie swoich objazdów robotnika politycznie i wciągali go do N. P. R. Zjednoczenie Zawodowe Polskie było **kością pacierzową Narodowej Partji Robotniczej**. Skoro się Z. Z. P. teraz odłamało od N. P. R., partja straci swój fundament i może tylko wegetować, a siły politycznej już stanowić nie będzie.

Z polemiki, prowadzonej przez Główny Komitet Wykonawczy N. P. R. ze secesjonistami, dowiadujemy się, że **wal-**
(Ciąg dalszy na str. 2.)

Ostre walki w łonie sanacji.

B. minister przeciw b. posłowi sanacyjnemu.

Warszawa, 31. 7. (Tel. wł.). Ogólnie wiadomą jest rzeczą, że w obozie sanacyjnym, skleconym z najrozmaitszych żywiołów, toczą się pomiędzy poszczególnymi grupami walki. Przybierają one często dość ostre i wręcz nieprzyzwoite formy. Jako charakterystyczny przykład przytaczamy urywek z artykułu, zamieszczonego w „Frontie Robotniczym“, organie p. Moraczewskiego, dosadnie opisujący b. posła sanacyjnego p. Marjana Dąbrowskiego, redaktora i właściciela „I. K. C.“.

„W języku ludzi prostych, nieznaną łaciną, osobnik dotknięty takim

stanem — pisze „Front Robotniczy“ — nazywa się poprostu „kopnięty w mózdzek“. Proszę mi darować ten wstęp, jest on jednak konieczny dla zrozumienia tego co po nim nastąpi. Otóż ową „dementią“ jest dotknięty, albo jest, kto woli, kopnięty w mózdzek p. Marjan Dąbrowski, onże „krakauer“ i b. poseł a co najważniejsze płatny lokaj „Lewiatana“ i wogóle każdego, kto mu zapłaci, za parszywe cokolwiek usługi prasowe, w jego własnym dzienniku („I. K. C.“).

Dlaczego odsądzam p. Dąbrowskiego od rozumu? Otóż wcale nie jestem zdziwiony, że za grubszą forszę wysługuje się

kapitałowi, bo takich cwaniaków jest więcej. Jeżeli ktoś bierze od kapitału monetę i postępuje tak, że się najgłupszy tego może domysleć, to po pierwsze źle służy swoim protektorom, po drugie zaś zdradza chorobę, o której mowa powyżej“.

— Tak pisze organ b. ministra sanacyjnego o b. posle sanacyjnym, a co jest ciekawą i znamionną rzeczą, to fakt, że obaj ci panowie znajdują się razem w jednym obozie sanacyjnym, razem obradują, a potem, niezbyt po wersalsku, nawzajem sobie wymyślają. (B.)

Towary dla Polski można kupić tylko w Polsce.

Gdańsk poza nawiasem polskiego systemu celnego.

Gdańsk, 31. 7. (PAT) Jak wiadomo, w myśl rozporządzenia ministra skarbu z dnia 18 lipca r. b. towary, przeznaczone dla konsumpcji na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, winny być przekazywane do ostatecznego ocenia do jednego z urzędów celnych, położonych w obrębie Rzeczypospolitej.

Jak się dowiadujemy, ministerstwo skarbu wydało w związku z tem polecenie do dyrekcji cel w Gdańsku, aby przy przywozie towarów, zakazanych do przywozu, na które wydane zostały po-

zwolenia przywozu przez ministerstwo przemysłu i handlu, **pozwolenia także, opiewające na urzędy celne, położone w okręgu dyrekcji cel w Gdańsku, a dotyczące towarów, które w myśl powyższego rozporządzenia powinny być przekazane do odprawy w urzędach celnych w Polsce, były przesyłane do urzędów na terenie Polski, celem umożliwienia dokonania tam odprawy celnej.**

Zupełnie analogicznie uregulowana została sprawa pozwoleń ministerstwa skarbu na zastosowanie zniżek celnych

względnie zwolnienia od cła, wydawanych bądź to na zasadzie rozporządzeń o zniżkach celnych i zwolnieniach od cła, bądź to na zasadzie taryfy celnej, które to pozwolenia winny być przekazywane wraz z towarami przez gdańskie urzędy celne do odpowiedniego urzędu celnego w Polsce.

Powyższe zarządzenia mają na celu uniknięcie wszelkich trudności dla firm, które lojalnie zastosowały się do postanowień rozporządzenia ministra skarbu z dnia 18 lipca br.

Po wybuchu we włoskiej fabryce amunicji.

Jak już donosiliśmy, we włoskiej fabryce amunicji w Varese, która teraz ze względu na przygotowania wojenne pracuje pełną parą, — nastąpił straszliwy wybuch. Ostateczna liczba ofiar wynosi 35 trupów. Na zdjęciu tłumy gromadzące się dokoła terenów fabrycznych, zaniepokojone losom swoich bliskich.

Emeryci gdańscy nie chcą jechać do Niemiec.

Gdańsk, 31. 7. (PAT) Wobec tego, że poważna część emerytowanych nauczycieli gdańskich nie poszła za wezwaniem senatu do przeniesienia się do Rzeszy, senator oświaty Boeck wezwał ich osobiście do siebie, **usilując ich nakłonić do wyjazdu**, jednak i te starania nie wydały dotychczas zadowalających rezultatów.

Zaznaczyć należy, że również i b. prezydent senatu gdańskiego dr. Ziehm otrzymał wezwanie przeniesienia się do Niemiec.

Policjanci gdańscy — żniwiarzami.

Gdańsk, 31. 7. (PAT) Dowódca gdańskiej policji krajowej płk. Bock wysłał w porozumieniu z senatorem rolnictwa Rettelskim do sprzętu zbiorów 60 policjantów, aby w ten sposób zapobiec trudnościom, powstałym wskutek tego, że w sezonie bieżącym nie zatrudnią się w Gdańsku polskich robotników rolnych.

Senat walczy z opozycją.

Gdańsk, 31. 7. (PAT) Policja gdańska aresztowała ponownie kilku funkcjonariuszy stronnictwa niemiecko-narodowego, niejakiego Hansa Kowalskiego, którego wypuszczono jednak po kilku godzinach, aby go następnie znów aresztować.

Gdańsk, 31. 7. (PAT) Władze gdańskie zajęły drukarnię Kruegera w Gdańsku, wywożąc jej urządzenie do prezydium policji, ponieważ, jak przypuszczają, w drukarni tej drukowano ulotki niemiecko-narodowe.

Koniec N. P. R.

(Ciąg dalszy).

ka w łonie N. P. R. toczy się już od września ubiegłego roku. Z klubu poselskiego pozostali w partii zdaje się tylko pp. Reder, Pawlak i Michejda. Reszta stanęła po stronie Z. Z. P. Fakt, że do rozłamu doszło dopiero teraz, nie świadczy o ideowym podłożu rozłamu. Odnosi się wrażenie, że większość posłów N. P. R. dlatego tylko stanęła po stronie Z. Z. P., biorąc udział w wyborach, ażeby zapewnić sobie nowe mandaty. Jest to obraz pełnego rozkładu, który nie tylko położy Narodową Partję Robotniczą, ale może zaszkodzić także zasłużonemu Zjednoczeniu Zawodowemu Polskiemu, o ile organizacja ta nie odgrodzi się od polujących na mandaty b. posłów N. P. R.

Szczery zwolennik sprawy robotniczej może nad tem tylko ubolewać. Po połączeniu się kolejowców z pod znakiem P. Z. K. z kolejowcami, zorganizowanymi w Z. Z. P. i stworzeniu Zjednoczenia Kolejowców Polskich istniała możliwość unifikacji całego narodu i chrześcijańskiego ruchu robotniczego w Polsce, nie tylko, na gruncie zawodowym, ale i politycznym. Zjednoczony narodowy i chrześcijański ruch robotniczy byłby przy odpowiednim zastosowaniu się do aktualnych zagadnień państwowych bardzo pożytecznym i niewątpliwie odegrałby w Polsce rolę bardzo poważną. Dziś dzięki uporowi radykałów z N. P. R. wszystkie te szanse są zmarnowane. Zjednoczenie Zawodowe Polskie, kierowane przez elementy umiarkowane, będzie musiało głęboko zastanowić się nad tem, czy tym radykałom może udzielić poparcia i opieki. Nam się wydaje, że dobrze zrobi, jeżeli się od nich odcepi i zbliży do nowych dróg przy pomocy własnych sił, nieskompromitowanych rozłamem w N. P. R.

(b)

Polsko-sowiecka umowa kolejowa.

Warszawa, 31. 7. (Tel. wł.). Przez Prezydenta Rzplitej ratyfikowana została nowa umowa kolejowa, która zawiera ostatecznie Polska z ZSRR. Polsko-Sowiecka umowa kolejowa reguluje zarówno ruch pasażerski, jak i towarowy. Dowody dla służby kolejowej na pociągach, kursujących między Polską a ZSRR, wystawiane będą zarówno w języku polskim jak i rosyjskim.

Włosi mrą w Afryce.

Rzym, 31. 7. (PAT) Jak doniosła prasa włoska, dotychczas zmarło 113 robotników włoskich w Afryce wschodniej, a 2 tys. powróciło do metropolii. Nad całością opieki sanitarnej czuwa prof. Castellani, jeden z najznakomitszych znawców chorób tropikalnych w Europie. Ilość łóżek w szpitalach w koloniach włoskich wzrosła z 400 do 20 tys., z czego w Somalii — 3 tys. Lekarze włoscy dokonali ogółem 2 milionów szczepień przeciwepidemicznych wśród wojskowych, robotników i ludności tubylczej.

Bandyci chińscy hulają.

Napad na pociąg. — Dziennikarz angielski w rękach bandytów

Hsing-King, 31. 7. (PAT). W odległości 60 km. pod Hsing-King bandyci wykołobili pociąg, który jechał w kierunku Seiszan na Korei. 9 Japończyków i 2 Mandżurów zostało zabitych, 3-ch Mandżurów jest ciężko rannych. Bandyci uprowadzili z sobą w celu uzyskania okupu 5 Japończyków i 20 Mandżurów. W pociągu znajdowało się 220 pasażerów prócz 12 żołnierzy, stanowiących straż pociągu. Żołnierze ci zostali po zaciętej walce zabici lub rozbrojeni.

Na miejsce katastrofy wysłano dwa pociągi ratunkowe. Wojska japońskie i mandżurskie zorganizowały pościg za bandytami.

Pekin, 31. 7. (PAT). Dziennikarz niemiecki Mueller został zwolniony przez bandytów, którzy go, przed kilku dniami

Krytyczny dzień Ligi Narodów

Odżyły nadzieje na kompromisowe załatwienie sporu włosko-abisyńskiego.

Genewa, 31. 7. (Tel. wł.). Przez cały dzień wczorajszy uwaga kół dyplomatycznych, skierowana była ku stolicy Francji, w której toczyły się tajne narady między premierem Lavałem a ministrem angielskim Edenem. Do późnych godzin wieczornych nie nadeszła żadna wiadomość o wyniku tych narad. Natomiast pojawiły się pogłoski, że delegat angielski wystąpi na dzisiejszej konferencji z propozycją kompromisową, która ma zwaśnionym stronom umożliwić honorowe wyjście z ciężkiej sytuacji. Propozycja angielska idzie rzekomo w kierunku powierzenia Lidze Narodów mandatu czuwania nad pracami cywilizacyjnymi rządu abisyńskiego. Z mandatem tym byłoby połączone pewne ustępstwa gospodarczej natury Abisynji na rzecz Włoch. Mandat Ligi Narodów nie

naruszałby w niczem niezawisłości Abisynji. Negus podobno do propozycji tej odnosi się przychylnie.

Przedstawiciele delegacji angielskiej zaprzeczają wprowadzenie tej pogłoski ale równocześnie przyznają, że myśl sama była przedmiotem rozważań rządu angielskiego.

Baron Aloisi, przewodniczący delegacji włoskiej oświadczył jednemu z dziennikarzy, że jego zdaniem posiedzenie Rady powinno trwać najwyżej kilka minut. Świadczyłoby to o tem, że Włochy stoją nadal na stanowisku, iż Rada może się zająć wyłącznie sprawą dyskusji na całokształt zatargu włosko-abisyńskiego. Delegacja włoska liczy na pomoc Francji, która pośredniczy między Włochami a Anglią.

sluszne, ale jakakolwiek koncesja, zmierzająca do ograniczenia suwerenności Abisynji nie może być poczyniona wprost na rzecz Włoch, lecz jedynie za pośrednictwem Ligi Narodów, jako protektorki wolności Abisynji. Nie może być mowy o usunięciu Abisynji z Ligi Narodów, ale można wskazać Abisynji obowiązki wobec Ligi, jako członkowi tej organizacji. Wobec tego — ciągnie dalej dziennik, — że Abisynja nie może uprzedkować swych spraw wewnętrznych międzynarodowe ciało zbiorowe, a nie jedno mocarstwo robi to za nią. Praktycznie wyglądałoby to, zdaniem dziennika, na zbiorowy mandat członków Ligi, wykonywany przez radę Ligi z pomocą wysokiego komisarza ze statutu, upodobnionym do statutu wysokiego komisarza Ligi w Gdańsku. Włoch otrzymalibyby żądane koncesje lokalne ale kontrola nad Abisynją sprawowana byłaby przez Ligę Narodów. Co do obecnej sesji rady Ligi „Times” przewidywa, że ograniczy się ona jedynie do wyznaczenia 5-go superarbitra, pozostawiając do 25 sierpnia rządowi brytyjskiemu i francuskiemu czas na podjęcie odpowiednich demarché w Rzymie i w Addis Abeba.

Cesarz Abisynji o angielskim zakazie wywozu broni.

London, 31. 7. (PAT). W związku z ogłoszonym przez rząd brytyjski zakazem wywozu broni i amunicji do Włoch i Abisynji, cesarz abisyński złożył wobec korespondenta „Timesa” w Addis Abebie następujące oświadczenie:

„Uzucie rozczarowania, jakie odczuwamy z powodu zawieszenia, choćby tylko chwilowego, licencji wywozowych na eksport broni i amunicji do Abisynji, jest połączone z zadowoleniem z powodu mocnego poparcia, jakiego udzielił rząd brytyjski naszym wysiłkom, zmierzającym do pokojowego i bezstronnego rozwiązania obecnego sporu. W obliczu przygotowań wojennych i wojowniczej postawy drugiej strony w tym sporze, szaleństwem byłoby, gdybyśmy odkładali naszą przygotowania do obrony przed ewentualną napaścią. Mimo, iż zakaz wywozu broni jest bezstronny, mimo, iż nie wątpimy, że taką jest również jego intencja, zmuszeni jesteśmy zwrócić uwagę na oczywisty rezultat, który będzie stał w rażącej sprzeczności z zasadą bezstronności. Zakaz wywozu broni

nie hamuje zapędów napaśnika, lecz przeciwnie zachęca go do polityki naruszania zobowiązań międzynarodowych i do podboju. Zakaz ogranicza tylko swobodę ruchów ofiary, która jest zamierzonym obiektem tej polityki. Ofiarą tą jest naród, który wierzył dotychczas w świętość zobowiązań międzynarodowych i starał się zapewnić poszanowanie tych zobowiązań.

Kolorowe rasy się budzą.

London, 31. 7. (tel. wł.) Wielki niepokój wywołują wiadomości, nadchodzące z Indji, gdzie odbywają się olbrzymie zgromadzenia i demonstracje na rzecz Abisynji. Demonstranci protestują nie tylko przeciw zabobrzej polityce Włoch, ale i innych „państw imperjalistycznych”. Podobne wiadomości nadchodzą z innych kolonij brytyjskich. Wpłynęły one na stanowisko rządu, który nie chce dopuścić do odroczenia obrad Rady, choćby ze względu na rodzący się bunt kolorowych ras.

Francja i Anglja uzgodniły swoje stanowisko.

Kontrolę nad Abisynją ma sprawować Liga Narodów.

Paryż, 31. 7. (PAT) Wczorajsza rozmowa premiera Lavała z ministrem Edenem trwała około 40 minut. Po zakończeniu rozmowy premier Laval oświadczył przedstawicielom prasy, że rozmawiano o kwestji, która znajduje się na porządku dziennym rady Ligi Narodów. Kwestję tę zbadano w jej całokształcie i pod różnymi kątami widzenia. W godzinach wieczornych premier Laval i minister Eden wyjechali do Genewy.

Stwierdzając, że wczorajsza rozmowa Edena z Lavałem doprowadziła do uzgodnienia taktyki na Genewę i że Eden zaakceptował plan Lavała, polegający na stopniowej likwidacji przez Ligę Narodów sporu włosko-abisyńskiego, „Times” wypowiada następujące przypuszczenia co do wspólnej linii postępowania, uzgodnionej między Lavałem i Edenem. Dziennik pisze, że niektóre zarzuty włoskie pod adresem Abisynji są

Biskupi katolicki protestują.

Berlin, 31. 7. (PAT). W związku z lotkami komunistycznymi, wzywającymi katolików do łączenia się w spólny front z komunistami, sekretariat arcybiskupa w Monachjum wystąpił z oświadczeniem, odpięrającym stanowczo wszelkie podejrzenia w sprawie rzekomej współpracy kościoła z komunistami.

Niemieckie biuro informacyjne komentując powyższą deklarację pisze: z jednej strony kościół odpięra energicznie wszelkie próby komunistów utworzenia wspólnego frontu z katolikami, z drugiej jednak strony należy stwierdzić że propaganda komunistyczna, uprawiana w związkach katolickich, nie została bez echa, gdyż, zwłaszcza w ostatnich czasach, zdarzały się napaści członków związku młodzieży katolickiej na młodzież hitlerowską.

Serja katastrof samochodowych.

Amsterdam, 31. 7. (PAT). Wczoraj wydarzyły się dwie katastrofy samochodowe, które pociągnęły za sobą śmiertelne ofiary w ludziach. Na drodze z Amsterdamu do Harlem wielki omnibus zderzył się w pełnym biegu z samochodem osobowym. Samochód ten został doszczętnie rozbity. Szofer zginął na miejscu, jeden z pasażerów odniósł ciężkie rany, jeden lżejsze. Omnibus po zderzeniu się z samochodem wpadł na barierę kolejową, przysgniatając stojących obok kilkanaście osób, których 8 odwieziono do szpitala.

Druga katastrofa zdarzyła się na drodze z Arnheim do Ede. Samochód osobowy, wiozący 5-ciu wojskowych, wpadł na drzewo. Dwie osoby zginęły na miejscu, dwie odniosły ciężkie rany.

Zniżka opłat od pojazdów mechanicznych

i ułatwienia kredytowe dla eksportu.

Warszawa, 31. 7. (PAT) Na posiedzeniu komitetu ekonomicznego ministrów rozpatriono sprawę, związane z ułatwieniami kredytowymi dla eksportu.

Komitet ekonomiczny uchwalił zasady udzielania gwarancji skarbu państwa za poręki Państwowego Funduszu Eksportowego wobec banków, finansujących transakcje eksportowe, jak również wobec poszczególnych eksporterów. Zgodnie z temi zasadami stosowane będą wobec poszczególnych banków gwarancje generalne za kredyty eksportowe do 100 tysięcy złotych. Przy kredytach poniżej 100 tys. złotych będą mogły być udzielane gwarancje indywidualne.

Następnie komitet ekonomiczny ministrów uchwalił wniosek w sprawie zmiany opłat od pojazdów mechanicznych i od pojazdów konnych na rzecz Państwowego Funduszu Drogowego. Uchwala komitetu ekonomicznego idzie w kierunku obniżenia wysokości opłat od samochodów ciężarowych, używanych do zarobkowego przewożenia ciężarów, zniesienia opłat za rowery w przyczepkach, obniżenia opłat za samochody na półpneumatykach, obniżenia i zmiany opłaty od miejsc w autobusach oraz ustalenia opłat od pojazdów konnych zależnie od warunków lokalnych.

Katastrofalne ulew w Mandżurji i w Ameryce.

Szanghaj, 31. 7. (PAT). Oberwanie się chmur spowodowało w południowej Mandżurji i Korei przerwę w komunikacji kolejowej. Na południowo-mandżurskiej linii kolejowej zniszczonych zostało wiele mostów. Na linii tej utknęło w drodze około 100 pociągów.

Longan (stan Ohio), 31. 7. (PAT). Silne deszcze spowodowały powódź w dolinie rzeki Hocking i jej dopływów. Woda uniosła szereg domów. Straty obliczają na miljon dolarów.

Od 31-go lipca

BIALBE TYGODNIE

w składach bławatów i galanterji

F. A. Matz

STARY RYNEK 19 Bydgoszcz ŚNIADECKICH 49

Wielki wybór!

Cena bezkonkurencyjne!

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy...

Drobne ogłoszenia

Większe ogłoszenia wśród drobnych 50%, drożej jak w zwykłym dziale ogłoszeń.

Dla poszukujących posady 20%, usziki. Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 9.

POLECENIA. Centryfugi najtaniej. Długa 5. (13576). Wózki dziecięce najtaniej. Długa 5. (13574). Cytryny-Pomarańcze Kakao...

Siaci rybackiej. Przewłokę, niewód, prawie nowe sprzedam tanio za gotówkę...

Służąca-kucharka z warszawskim gotowaniem potrzebna. Referencje i świadectwa do spr...

Składnica na meble i każdego rodzaju towarów, stajnie, biura, garaże wydłużają...

Pokój umeblowany. Gdańska 22-II. (7419). Samotna wynajmie panu umeblowany pokój...

MIESZKANIA WOLNE W BYDGOSZCZY. Cena w tej rubryce i wiersz 60 gr. 1 pokojowe...

4 pokoje odremontowane. Wiadomość, Grzegorzewski, Mostowa. (13541). Pokój kuchnię oddam w procencie za pożyczkę 800. Oferty „800”...

MEBLE solidnego wykonania najkorzystniej tylko w firmie (2293). Dom Mebli Ign. D. Grajert Bydgoszcz, Dworcowa 21.

Wyprzedaż (13444) poszonowa sukien, bluzek, białizny, pół darmo. Mercedes, Mostowa 3.

Kupielowe (11530) kostjumy, bluzki, pulowki poleca pracownia trykotarska, Bukowskiej Śniadeckich 2...

Skoje do zapraw Julius Musolf Towarzystwo z ogranicz. poręką Bydgoszcz ulica Gdańska 7 tel. 3026 tel. 1650

Dywany chodniki, wyroby kokosowe, ceraty, linoleum, tania. M. Szmelke, Bydgoszcz, Jezuitcka 22, tel. 1301. (21905)

Wyprzedaż poszonowa obuwia, pół darmo. Mercedes, Kościelną 10. (13443). Okucia (13535) do drzwi i okien, najtaniej. Błażejszyk, Długa 36.

Wóz kryty resorach tanio. Bernardyńska 4. (13572). Wóz roboczy 3 cal. sprzedam, ul. Orla 1. (13549). Wózek dziecięcy. Szczęścińska 25-6. (7413). Pianino (13562) krzyżowe czarne, tanio. Siamiradzkiego 11-2.

KUPNA. Domek kupię, wpłata 3-4 tys. resztę spłata. Oferty Dziennik „A. B. C.” (13505). Winię maliny, kupuje stale Fabryka Likierów i Wytwórnia Soków B. Lisewski, ul. Św. Trójcy 13. (13554)

Piec do palenia kawy kokosowej, elektryczny, używany ca 5-15 kg. kupię. Oferty z podaniem ceny PAT Grudziądz, nr. 578. (13558)

Kupię miód lipcowy, gwarancja. Oferty Nakielska 28. (7486). Wózek ręczny kupimy. Fabryka, Nowodworska 26. (13585). Młocarnia 66" poszukuję celem kupna. Zgłoszenia Dziennik Bydg. pod „66”. (13559)

Uczennica do składu rzeźniczego potrzebna zaraz. Zgłoszenia z dołączeniem świadectwa szkolnego i świadectwa moralności, nadesłać pod adresem I. Szczepański mistrz rzeźniczy, Świecie n/Wisłą, Pomorze ul. Mickiewicza 14. (19431)

Dziewczyna do dziecka. Gdańska 16. Pasińska. (7476)

Potrzebna (13557) dziewczyna lat 15, dość młoda do przyuczenia w składzie i posylek. Lombardja, Gdynia, Portowa.

Ekspedjentka dobra siła potrzebna zaraz. Gołębiowski, sklep rzeźniczy, Kowalewo, Rynek. (13578)

Służąca potrzebna. Sentkowska, Plac Wolności 1. (7503)

POSADY POSZUKUJĄ. Dziewczyna dobre gotowanie, lubiąca dzieci, szuka posady. Of. filija „Porządna”. (7509)

Książkowa poszukuje posady. Oferty pod „Skromna” do filii Dziennika. (7439)

Sierota lat 20, bezdomna prosi jakakolwiek pracę w dobrej rodzinie. Oferty „Zaraz”. (13579)

Służąca potrzebna. Sentkowska, Plac Wolności 1. (7503)

POSADY POSZUKUJĄ. Dziewczyna dobre gotowanie, lubiąca dzieci, szuka posady. Of. filija „Porządna”. (7509)

Książkowa poszukuje posady. Oferty pod „Skromna” do filii Dziennika. (7439)

Sierota lat 20, bezdomna prosi jakakolwiek pracę w dobrej rodzinie. Oferty „Zaraz”. (13579)

Pokój umeblowany, wspaniały, telefon, osobne wejście. Gdańska 35, m. 6. (7494)

Pokój dla panów. Pomorska 25, m. 2. (7498)

Umeblowany osobny panu. Ułańska 13. 13536

Pokój z utrzymaniem. Cieszkowskiego 14-3. (13534)

Pokoje wolne. 2 pokoje umeblowane, wspaniały, telefon, osobne wejście. Gdańska 35, m. 6. (7494)

Pokój dla panów. Pomorska 25, m. 2. (7498)

Umeblowany osobny panu. Ułańska 13. 13536

Pokój z utrzymaniem. Cieszkowskiego 14-3. (13534)

OPRAWY KSIĄŻEK oraz wszelkie prace wchodzące w zakres introligatorstwa wykonuje starannie, szybko i tanio Introligatornia Drukarni Bydgoskiej S.A. Poznańska 12-14 Tel.: 3315, 3316, 3326

Originalny RUBEROID. Najlepszy i najtańszy materiał do krycia dachów. Od 40-letniej w naszych krajach najlepiej zaprowadzony. Odporny na działania atmosferyczne — bezwanny. Przy upale nie sęka. Rynny dachowe są zawsze czyste. Zużyć go można do każdego dachu, bez różnicy nachylenia. Dobry środek izolacyjny na ciepło i mroź. „Ruberoid” przez szereg lat nie wymaga konserwacji. Zniża przedzielnicy, gdyż „Ruberoid” należy do gatunku twardego dachu. (13584) IMPREGNACJA Sp. z o.o. Fabryka Ruberoidu BYDGOSZCZ Każda rolka oryginalnego Ruberoidu jest zaopatrzona wewnątrz stemplem „RUBEROID”.

Dnia 30 lipca 1935 r. o godzinie 21-szej zmarł nagle, namaszczony Olejami św., mój najdroższy mąż, nasz najtroskliwszy ojciec, brat, teść, dziadek i szwagier ś. p.

Jan Jaranowski

obywatel ziemski

przeżywszy lat 67, o czym donosi pogrążona w ciężkim smutku

Rodzina.

Mysłęcinek, dnia 31. VII. 1935 r.

Wyprowadzenie ukochanych nam zwłok nastąpi dnia 3 sierpnia br. z domu żałoby do kościoła parafjalnego w Osielsku o godzinie 10-tej przed południem.

13573

ś. p.

Jan Grabowski

zasnął w Bogu, po ciężkich cierpieniach, zaopatrzone Sakramentami św. dn. 28 lipca 1935 r. przeżywszy lat 75, o czym zawiadamia stroskana

Rodzina.

Bydgoszcz, dnia 30 lipca 1935 r.
ul. Kanalowa 7.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 1 sierpnia o godz. 4-tej po południu z kaplicy cmentarza nowofarnego. (13517)

Od czwartku 1 sierpnia do soboty 31 sierpnia br.

sprzedaż posezonowa

Pończochy florowe . . . teraz 0,75 **0,50**
Pończochy fil d'Ecosse teraz 1,20 **0,90**
Pończochy jedw. do pr. teraz 2,90 **1,95**
Pończochy matt . . . teraz 3,50 **2,25**
Skarpetki damskie . . . teraz 0,60 **0,35**
Skarpetki męskie nic. teraz 0,50 **0,30**

Szlipfery dam. jedw. . . teraz 2,25 **1,95**
Motylki dam. jedw. . . teraz 3,00 **2,25**
Szlipfery dam. makko IV teraz 1,20 **0,80**
Szlipfery dziec. rozm. 00 teraz 0,90 **0,50**
Szlipfery dam. Elastik teraz 1,75 **1,25**
Koszulki dam. Elastik . . . teraz 1,75 **1,25**
Kalesony męskie makko teraz 1,80 **1,20**
Koszule męskie makko teraz 2,— **1,60**
Kalesony męsk. krótkie teraz 2,10 **1,50**
Kalesony męskie Popelina jedw. teraz **3,75**

Bielizna damska jedwabna
halki, koszulki, szlipfery, koszule nocne

➔ **Duży wybór** ➔

Bielizna męska koszule wierzchnie, koszule sportowe, krawaty, szelki, kołnierzyki, paski.
Jedwabne rękawiczki damskie.

13504

Bydgoszcz

A. i W. Żiętak

Mostowa 7

Z dniem dzisiejszym przeniosłem moją
kancelarię notarialną
na ulicę
Marszałka Focha 10 tel. 1944
naprzeciw Teatru Miejskiego.
Juljan Bassak
notariusz.
(13529)

Klepsydry

wykonuje
szybko i tanio
Drukarnia Bydgoska
Bydgoszcz, Poznańska 12/14

Polecam
moje piękne
pianina
fortepiany

tylko 1.38 długie, po najniższych
cenach i na najdogodniejszych wa-
runkach. Ekspert do wszystkich
części świata. (8903)
B. Sommerfeld
Bydgoszcz
ul. Śniadeckich 2.

Poszukuje
od 1. IX. br. lub przed jej czystą i
gospodarną (13551)
dziewczynę
z bardzo dobrym gotowaniem,
praniem, prasowaniem męskiej
bielizny. Oferty z podaniem wie-
ku i pensji oraz z odpisami świa-
dectw skierować proszę do „Gło-
su Wąbrzeskiego” Wąbrzeźno.

Mam zaszczyt zawiadomić Szan. Publiczność, że z dniem
dzisiejszym 31 lipca br. otworzyłem przy Wełnianym
Rynku 8 (dawniej Otto Fuhs) (13566)
solidny lokal obywatelski z pełnym
wyszynkiem.
O łaskawe poparcie mojego nowego lokalu uprzejmie proszę
gospodarz **Franciszek Jaszek**

Dla naszego większego młyna parowego
poszukujemy zaraz
kierownika

który może wykazać się długoletnią prakty-
ką w swem zawodzie, jest dobrym fachowcem
samodzielnie dokonywać może reperacji ma-
szyn młyńskich i włada językami polskim
i niemieckim. (13417)

Zgłoszenia prosimy kierować do admi-
nistracji Dzien. Bydg. pod „Kierownik”.

Listy przewozowe

z nadrukiem firmowym
i z urzędowym stemplem
wykonuje szybko i po cenach przystępnych
„DRUKARNIA BYDGOSKA”
POZNAŃSKA 12/14 — TELEFON 3315.

HUMOR FRANCUSKI

Urzędnik stanu cywilnego do nowożeń-
ców:
— Muszę państwu zwrócić uwagę na to,
że godziny urzędowe są za półtorej godziny.
Macie więc państwo jeszcze czas do namy-
ślu...

Pamiętaj o bezrobotnych!

Repertuar kin bydgoskich:

ADRIA: „Amok”, pre-
mjera.
APOLLO: „Rumba” i
nadprogram.
BAJKA: „Jasnowiąsen”
i „W mrokach wielkiego
miasta”.
BALTYK: „Żółta Maska”
i „Bezimienni Bohate-
rowie”.
KRYSTAL: „Człowiek,
który sprzedał głowę”.
REWJA: „Świętani ludzie”
z Magdą Sonią. Na sce-
nie występy artystów.

Licytacja.

W piątek, 2 sierpnia i w so-
botę, 3 sierpnia br. o godz.
10 przed poł. w lokalu Hali Li-
cytacyjnej, Bydgoszcz, Zbożowy
Rynek 7 sprzedawane będą w
drodze publicznego przetargu
całkowite urządzenie hotelu
jak: szafy, łózka, pościelenie
i t. p.
Hala Licytacyjna
Bydgoszcz, Zboż. Rynek 7.

POSADY
WOLNE

Młynarz
poszukuje zaraz, kierują-
cego młyn 3m motorowym,
kaucja 200 złotych, uczeń
młynarskiej praktyki. So-
śno, pow. Sepólno. (13410)

Poszukuje

panienki, lat 15—16 z ro-
dziny reemigracyjnej ze
znajomością języka fran-
cuskiego do dwójga dzieci
lat 5 i 4. Zgłaszać się pod
adres: Fordon, ul. Leśna 1.
W. T. (7490)

Garncarz

zaraz potrzebny. Schöpfer
Zduny 9. (13580)

Pomocnik

piekarski samodzielny
z kartą rzemieślniczą po-
trzebny. Adres Dzien. (7493)

Poljer

i stolarz potrzebny. 3 Ma-
ja 7. (7415)

Podróżujący (13538)

na artykuły kolonjalne.
Oferty „Kupiec” filja Dz.

Kucharka

siła pierwszorzędna po-
trzebna zaraz. Hotel
Lengning. (13581)

Fryzjerka (13555)

obeznana trwała, wodną
ondulacją, potrzebna, u-
trzymaniem. Wiśniewski,
Chełmża, Toruńska 6.

Pracznia

na stałe potrzebna. Ko-
ściuski 10, m. 6. (7414)

Potrzebna

służąca z gotowaniem.
Długa 11. (13550)

Służąca

dobra potrzebna. Garbary
19, skład. (13519)

Poljer-(ka)

potrzebny. Naruszewicza
nr. 3. (13510)

Potrzebna

krawcowa do konfekcji.
Długa 42. (13547)

Posługaczka

potrzebna. Zgłoszenia 3-5
pop. Jagiellońska 28, m. 21.
(13553)

Ekspedjentka

wypomóżka do rzeźnictwa
poszukuje. Adres Dzien.
Bydgoski. 13571

Ceny ogłoszeń: 25 gr. za wiersz milimetry na stronie 7-linowej szerokości 33 mm. Za reklamy na stronie przed ogłoszeniami 70 gr., w tekście na drugiej i trzeciej stronie 1,20 zł., na dalszych stronach 1,00 zł. za milim. 1 lin., szer. 67 mm. Drobne ogłoszenia słowo tytułowe 25 gr., każde dalsze 15 gr.; dla poszukujących pracy oraz na nekrologi 20% zniżki. Większe ogłoszenia, zamieszczone wśród drobnych, 50% drożej jak w zwykłym dziale ogłoszeniowym. Przy powtórzeniu ogłoszeń o tym samym tekście udziela się rabatu. Przy konkursach i dochodzeniach sądowych wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty. — Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca o 20% drożej. Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsce administracja nie odpowiada. — Miejsce płatności: Bydgoszcz. — Konta bankowe: Bank Związku Spółek Zarobkowych, Bank Ludowy. Konto czekowe: P. K. O. 203713 Poznań.

Wydawca, nakładem i czerpniętymi: Drukarnia Bydgoska Sp. Akc. w Bydgoszczy. — Za redakcją odpowiedzialny: Wincenty Sławiński w Bydgoszczy; za dział gdyński: Mieczysław Mistat w Gdyni.